

Кои и колко сж били първитѣ свещеници въ горепоменатата църква? На тоя въпросъ днесъ никой не може да отговори. Знае се само, че въ края на 18 в. е билъ свещеникъ сина на севлиеца Хубанъ Симеоновъ, Попъ Недю Хубановъ. Кои и колко свещеника сж служили въ реченото време заедно съ Попъ Недя и въобще, дали е имало други такива освенъ него — сжщо не може да се знае. Едва чакъ къмъ 1821 г. ние виждаме да се подвизаватъ въ църквата четирма свещеника: Попъ Недю, Попъ Петко, Попъ Димитъръ и Попъ Пенчо Димовъ. Това узнаваме отъ една бележка върху единъ ирмологийонъ при сжщата църква. Значи, презъ 1821 г., т. е. въ време на „завъртата“, въ Севлиево е имало четирма свещеника.

Къмъ 1830 г. църквата „Св. Пророкъ Илия“, подобно на всички български църкви по онова време¹⁾, е била малка, низка, безъ кубе, наполовина въ земята и почти на сругване. Въ сжщата, обаче, година, когато Султанъ Махмудъ III е издалъ общо позволение за правене на църкви по цѣлата му империя, горепоменатата църква е била подновена и разширена почти въ настоящия ѝ видъ, и окончателно довършена презъ 1834 г.

Доказателство за това подновяване на църквата намираме въ следния надписъ, издѣлбанъ на външната ѝ южна стена: „Церковъ сие светаго пророка Илия обнови ся повелениемъ височайшаго царя Махмуда турецкаго и съ настоящимъ же Илариона архиепископа иждивениемъ же общенародомъ 1834“.

Отъ тоя надписъ се разбира още, че, благодарение ходатайството на гръцкия търновски митрополитъ Илариона предъ султанъ Махмуда, е било дадено царско дозволение за подновяване на църквата, и че средствата за тая целъ сж били събрани отъ цѣлия български народъ.

Съдействие за подновяването на църквата е далъ, безъ съмнение, и мѣстния аенинъ Мехмеда,²⁾ за когото се знае, че е билъ добре разположенъ къмъ българитѣ.

Макаръ църквата „Св. Пр. Илия“ да е била окончателно преправена и подновена въ 1834 г., обаче изографисването на иконитѣ ѝ е станало малко по-късно следъ това — въ 1840 г. Последното е извършено отъ известния на времето си трѣвненски зографинъ (иконописецъ) Цани Захариевъ и нѣкой-си Станиславъ отъ Самоковъ.

¹⁾ Въ онова време е имало много малко църкви въ България и то предимно въ градове, гдето е имало гръцки владици. Въ по-малкиятъ градове и села, гдето не е имало такива, хората сж събирали при развалинитѣ на стари църкви и манастири и тамъ сами извършвали църковната служба.

²⁾ Сжщиятъ е далъ по това време иляматъ, т. е. свидетелство и за обновлението на Батшовската мжжка Св. Обитель.